

Fjärde roten, tomt 49

Kvarteret Sparbanken

Femte roten 1637–57v

Första roten 1657h–70

Vid Västra Hamnens västra sida mellan Kyrkogatan 16 och Västra Hamngatan 7 (tillsammans med 4.48 o.4.49)

Vincent Beckman

Enligt yrkesregistret 1639 skeppare

1637–39, 1641–45: 2 mtl, 1640, 1647, 1652–55: 3 mtl, 1646: 4 mtl, 1656 10 1657v 6 (I), 1657h 6 1658 16 1659–61 5 1663 3

Redan före 1634 måste Vincent Beckman ha inflyttat från Nederländerna, ty detta år gifte han sig den 9 februari i Göteborg med Maria Eriksdotter (begr. 2.12.1644). Efter hennes död gifte han om sig med Wolter Albrechtssons dotter Anna Wolters. Vid kämnärsrätten den 9.11.1659 vände sig Henrik Sahlfelt d.ä.:s arvingar genom *Erik Gunnarsson* och *Henrik Sahlfelt d.y.* mot sal Wolter Albrechtssons arvingar Vincent Beckman och *Carl Woltersson*. Henrik Sahlfelt den äldre hade gått i borgen för Wolter Albrechtsson, som efter sin accistjänst hade blivit skyldig 66 d smt till staden, som Sahlfelts arvingar hade blivit skyldiga att betala. Vincent Beckman hävdade enständigt, att han inte hade ärvt så mycket som en träsked efter sin svärfar och Carl Woltersson sade sig inte ha ärvt mer än en gammal kappa efter sin far. Även arvingarna efter sal. *Elisabeth Woltersdotter* (född 1621, den 29.7.1638 gift med *Hans Boitzke* och begr. 27.4.1669) krävdes.

Den 24.9.1667 uppkallades skepparen på *skeppet Förgyllde kalken* Vincent Beckman för överrätten, som för honom lät uppläsa en av *kronans befallningsman Erik Carlsson* författad och genom *översten Friedrich von Börsten* levererad skrift. Denna rörde sig om att Beckmans skepp uti i Göteborgsskären hade kullseglat en båt, varigenom två av *Arvid i Hingsholmens söner* dött och Arvid själv hade blivit skadad. Detta skulle ha skett genom Beckmans och hans skeppsfolks ”illvilliga överdåd eller oförsvarliga oaktsamhet”.

Vincent Beckman sade, att olyckan hade hänt ”oförseende och utan vilja och uppsåt”. Vincent Beckmans skeppsfolk bestående av *styrmannen Berge Pedersson*, *högbåtsmannen Hans Gadd* och båtsmännen Olof Biörnsson, Peder Andersson, Anders Pedersson, Sven Pedersson, Lars Eriksson, Anders Trullsson och Arvid Pedersson ”alla till sina laga mannaår komne” bekräftade med ”sin livlige ed med hand å bok” sin skriftliga berättelse liksom att de inte hade hört något rop ur båten, som det påstods i Erik Carlssons berättelse. ”Rätten frågade dem samtliga, om de uti farvattnet, där båten blev kullseglat, för klippor inte hade rum att vika för honom med skeppet. Skepparen Beckman med skeppsfolket svarade, att farvattnet där olyckan hände inte var så trångt, fast det är farligt, att de icke skulle hava kunnat gå honom förbi utan skada. Men emedan de höllo sig så högt upp i vinden, som de kunde för vindens knapphets skull och stodo i arbete med sitt store segels intagande, bleve de icke båten varse, förrän skeppspojken Carl Pedersson ropade av bugsprötet till dem som i båten voro, att de antingen skulle firas på sitt tåg eller skärat av. Vilket och båtsmannen Peder Andersson utav store råan, där han med de andre båtsmännen store seglet beslog till dem ropade. Men sådant allt oaktat lågo de stilla och talade icke ett ord. Styremannen

Berge Pedersson, högbåtsmannen Hans Gadd samt den, som då vid rodret satt, Anders Persson betygade, skepparen Beckman då straxt hava frågat, vad där var och bedid Anders Persson lägga rodret i lä till att lova förbi, när han förnam en båt ligga fram för bogen på skeppet. Varmed båten blev skippet på sidan liggandes, utan skade, så att skepparen inbillade sig någon båtsman skulle velat varta honom ombord och befalle för den skuld högbåtsmannen att kasta ett tåg till honom i båten, vilket av styremannen avstyrkt blev. Skepparen hade och icke trott att båten låg för krabba, förrän hans skeppsroder fattade i hans tåg och ryckte honom under vattnet intill dess tåget slapp från skeppet. Varmed det missfall övergick Arvid i Hingsholmen och hans söner, som ingen av dem gärna hade sett, ej heller dem utur nöden rädda kunne, emedan såsom deras båt ändå stod uppe i skeppet fast.”

Fredrik von Börsten begärde den 7.11.1667, att Vincent Beckman skulle ställa borgen för sig för att stå målsägandena till svars beträffande omkullseglingen. Vincent Beckman ville då veta, varför målägandena icke hade tilltalat honom, sedan han den 27 september var i rätten ”förrän nu emedan han är segelfärdig att gå till sjöss, där han lycka och olycka är underkastat och därför haver att befrukta, att någon hård process mot hans hustru och barn måtte företagas”.

I egenskap av ”skeppsarmbyssans föreståndare” krävde Vincent Beckman och *Cornelius Claesson* genom sin fullmäktige Daniel Pettersson *Börge Olofsson i Åå* på en obligation på 100 riksdaler med ränta den 23.10.1667.

Vincent Beckman bodde hela tiden 1637–55 i dåvarande femte roten. Han avled 1684 (begr. 20 april s.å.). Han var då 75 och ett halvt år gammal och hade hunnit med att bl.a. vara tyska kyrkans föreståndare. Hans son och namne blev handelsman och utklarare för de engelska köpmännen. Denne *Vincent Beckman nummer två* (död 1706) ägde 1697 fastigheten 2.37 (Göteborgs hj. I sid 199): Enligt Wilhelm Berg kulle domprosten Torinius och hans hustru ha fått så stora lån av David Amija, att han ”när de dog tog gården vid Västra Hamngatan i besittning med bifall av sonen salig notarie Petter Thorin” (som varit lektor i matematik). Sedan ärvde Vincent Beckman den av David Amija. Sålde 18.4.1707 till *handl Hans Svenson Hising*. Släkten utgick på den manliga sidan med *Vincent Beckman junior*, död 1772, handelsman och donator. Av Vincent Beckman d.ä. dottrar gifte sig *Wiveka* den 23.5.1665 med *Johan von Saveland*, *Viktoria* den 15.6.1669 med fältskären *Daniel Gertner* (se 4.45s) och *Maria* den 6.1.1677 med kapten *Johan Claesson Brandt*, senare adlad *Ankarcreutz*.

Cort Beckman R5, 1656: 3:4, 1657v: 2 (rote 1), 1657h: 2, 1659–61: 5, 1662: 1

Vad gården beträffar, så befann den sig 1696–1710 i händerna på fältskären Johan Henrik Kaldiniger, som den 16.10.1694 hade gift sig första gången med Vincent Beckmans dotterdotter *Webka* (*Wiveka*) *Gertner*.

Gift 2) 17.11.1711 med *Maria Elisabeth Rosenbusch* (omg. 29.12.1717 *Johan Rönnow*) *Johan Henrik Kaldiniger* avled av en fotsjukdom 53 år gammal, begr. Chr. 4.11.1716. Men redan omkring 1711 hade han flyttat härifrån till 4.45s, sedan han övertagit den gården efter sin svärmor *Viktoria Gertner*, född Beckman, begravd 15.5.1710 i *Christine*,

Vid grannuppbud 13.4.1713 angavs innehavaren av denna gården vara tullskrivare *Arvid Andersson*. (Datum för inköp och uppbud ej funnet.) Dennes tomt värderades i skattningslängden 1715 till 300, huset till 920 d smt och lösöret 200, Tullskrivare *Arvid Andersson* fick stolrum i domkyrkan den 23.10.1717 efter *Abraham Lillieberg* och hans hustru *Gertrud Hasselberg* (död 1739) den 31.5.1712 efter *Måns lädertogares änka*. (Var *Gertrud* släkt med *Petter Hasselberg* 7.20?)

Kontrollören vid järnvågen i Göteborg Arfvid Andersson betalade 1717 2 d smt för att få bära värja. Bou efter Arvid Anderson 4.7.1748: han ägde då hus och gård vid Västra Hamnen mellan guldsmeden Wirgman och bildhuggare Beckmans hus, värt 1 650 d smt. Gården tillföll i arv Arvid Anderssons sju söner *Peter, David, Andreas, Carl, Jacob, Jacob och Samuel Arvidsöner*

Sex sjundedelar av fastigheten såldes enligt köpebrev den 23.9.1748 till äldste brodern prosten och kyrkoherden i Veddige Herr Magister Peter Arvidsson för 1.414 daler och 1/7 smt.

Petter Arfvidsson var född 7.2.1710, död 1784. magister och kyrkoherde i Veddige. Gift 1/ med notarie David Svans änka Elisabeth Bornander, född 1713, död 1761, dotter till *Jacob Svensson Bornander* och Brigitta Bruhn;

2/ Catarina Charlotta Brag, dotter till *kyrkoherde Wilhelm Brag* i Romeled, född 1697, död 1763 och *Eva Maria Ahlström* (Berg I:1, 43).

När prosten Peter Arvidsson flyttade från Göteborg sålde han den 22.7.1751 detta hus och gård för 1 650 d smt och 50 daler i samma mynt gjord förbättring till den yngre brodern David Arvidsson som i likhet med fadern var kontrollör vid järnvågen. Kontrollören vid Stora Sjtullen David Arvidsson lät för 1 650 d smt 22.7.1765 första gången uppbjuda ett vid västra hamnen beläget hus och gård, som i arv tillfallit honom och hans bröder efter deras föräldrar och vid uppteckningen blivit värderad till förenämnda summa.

David Arvidsson var gift 1) Ulrika Elisabeth Lehman, död 21.12.1758. Enligt bouppteckningen efter henne 10.11.1761 liksom enligt tomtöreslängderna 1745–86 ägde David Arvidsson, faderns gamla hus och gård vid Västra Hamnen ”mellan guldarbetare Abraham Wirgman och bildhuggare Beckmans hus”. 2) Anna Christina von Egmond, född 1735, död 12.2.1767, dotter till mäklaren *Petter von Egmond*, död 1758.

1790 Handelsman Christian Åkermans hus

1800 Avlidne Inspektor (Martin Neumans arvingars hus:

Martin Neuman (se 4.34, Holl. o Dompr.). Han var son av *Jacob Mårtensson Neuman* och *Anna Maria Schaij* och efterträdde som packhusinspektor *Henrik Oldekop*, som sista gången uppträdde som fadder i Christine 23.8.1732. Själv skrev Martin Neuman i en supplik 20.12.1755, att han hade tillbringat 34 år, därav 22 år i Göteborg, i Kungl. Maj:ts och kronans tjänst. Han ville ihågkommas vid politie- och borgmästarevalet. Gustavi begravningsräkenskaper upptar honom 19.10.1756 (EIIb:43). Hans hustru Anna Elisabeth Caritas Essén, död 28.6.1796, ingav en supplik, 11.4.1770 (EIIb:130), där hon berättade, att hon efter sin man packhusinspektor Martin Neumans död ej hade bedrivit någon borgerlig näring utan hade sökt försörja sig och sina åtta oförsörjda med sömnad och nippers förfärdigande. Hon hade ännu fem oförsörjda barn. Hon begärde någon årlig pension. Efter makens död flyttade hon till Södra hamngatan 5.11, där hon bodde åtminstone från 1765 till något år före det hon skrev sitt testamente 1792.

Dottern *Maria Elisabeth* avled ogift 17.5.1810, se 3.85–86 (uppbud av tomter 18.2.1805). Säljuppbud av denna avbrända tomten 4.49 den 21.1.1805.

Sonen *Martin* var död 1817: dennes son Martin, född 1783, var handlande i Varberg och gift 1818 med A H Börgesson. Deras son Martin Bernhard blev kyrkoherde i Söndrum och Vapnö 1863 (se Berg I:3, 47–49 och C W Skarstedt s 545).

Mäklaren Johan H Leffler: se 4.50.

Senare uppbud av 4.49

Se 4.48.